Maelezo juu ya dawa

Nelfinavir (Viracept)

Kwa Nini Nimepewa Dawa Ya nelfinavir?

- Nelfinavir (inayojulikana pia kama Viracept) ni dawa inayotumika pamoja na mchanganyiko wa dawa nyingine kutibu maambukizi ya vijidudu vya ukimwi.
- Nelfinavir husaidia kuzuia protini inayoitwa “protease.” Kutokana na kazi hii, dawa hii huwekwa kwenye kundi la dawa zinazoitwa protease inhibitors (PIs). Vijidudu vya maambukizi ya ukimwi huhitaji protini hii ili kuzaliana, kwa hiyo kwa kuwa dawa hii huzuia protini hii inasaidia kupunguza nguvu za ugonjwa wa maambukizi ya vijidudu vya ukimwi.
- Matumizi ya dawa hii huweza kupunguza wingi wa vijidudu vya maambukizi mwilini mwako. Pia husaidia kupunguza uwezekano wa kupatwa na magonjwa yanayoendana na ukimwi, na kukuwezesha kuwa na afya njema kwa muda mrefu au kukurudishia afya yako kabisa. Vilevile dawa hii husaidia kupunguza uharibifu wa mfumo wako wa kupigana na magonjwa.

Nitatumiaje Dawa Hii?

- hupatikana kwenye vidonge vya miligramu 250. Kiwango cha kawaida cha matumizi ya Nelfinavir ni miligramu 1,250 (vidonge vitano-5) mara mbili kwa siku au miligramu 750 (vidonge vitatu – 3) mara tatu kwa siku.
- Tumia nelfinavir mara tu baada ya kula chakula.

Canadian AIDS Treatment Information Exchange
Réseau canadien d’info-traitements sida
www.catie.ca

Africans in Partnership Against AIDS
www.apaa.ca

Maamuzi juu ya matibabu ya aina mbalimbali yanahitajika kufanywa kwa kushauriana na mtaalamu aliyehitimu kwenye mambo ya afya na mwenye ujuzi juu ya magonjwa yanayoendana na maambukizi ya vijidudu vya ukimwi na matibabu atakayoamuliwa kutumiwa.

- inahitajika kuhifadhiwa kwenye joto la kawaida na mahali pakavu. Hifadhi dawa hii kwenye mkebe wake uliopewa nao mwanzoni Usiweke dawa hii bafuni au jikoni, kwani unyevunyevu huweza haribu utendaji dawa hii.
- Hifadhi dawa hii mbali na watoto.

Nifanye Nini Nikisahau Kunywa Vidonge Vyangu?

- Meza dawa zako ulizosahau mapema iwezekanavyo. Ikiwa ni karibu na saa mbili kabla ya muda wa kumeza dawa nyingine, endelea na ratiba yako ya kawaida. Usimeze dawa zako mara mbili ya kiwango utakiwacho ili kulipizia ile uliyosahau.
- Tafiti za kisanyansi zilizofanyika karibuni zimegundua kuwa ili dawa za kupigana na maambukizi ya vijidudu vya ukimwi ziweze kufanya kazi vizuri, dawa zote hazina budi kutumiwa mara kwa mara na kwa mfululuzo ilivyoelekezwa. Kuacha au kuruka kumeza dawa zako kunasababisha kupungua kwa nguvu za dawa hizi na kuvifanya vijidudu vya maambukizi kubadilika na kuwa sugu kwa dawa.

Madhara Ya Yaletwayo Na Matumizi nelfinavir Ni Yepi?

- Adhari kubwa ya itokanayo na matumizi ya NELFINAVIR ni kuhara. Hali hii inaweza kudhibitiwa kwa kutumia dawa za kufunga kuharisha kama vile loperamide (Imodium) au dawa za anti-motility kama vile codeine. Matumizi ya dawa ya virutubisho vya calcium (miligramu 500 mara mbili kwa siku) au viungo vya kuumuwa au kufanya chakula kiwe kizito kama mchuzi - bulking agents (kama vile Metamucil na vyakula vyenye viwango vya juu ya fibre) vinaweza kusaidia kudhibiti hali kuharisha.

- Madhara mengine yatokanayo na matumizi ya dawa hii ni:
    - Kuvurukikwa kwa tumbo
    - Kichefuchefu
    - Kujawa na hewa tumboni
    - Upele

- Madhara yatokanayo na matumizi ya muda mrefu ya nelfinavir ni kama:
    - Kuongezeka kwa viwango vya sukari na mafuta kwenye mfumo wa damu yako (lehemu - (cholesterol, triglyceride)
    - Usambaaji usio wa kawaida wa mafuta mwilini (kuongezeka kwa kiuno, tumbo, matiti na kukonda kwa uso, mikono na miguu)

Wasiliana na daktari wako au mfamasia kama una dalili za madhara haya. Usisitishe au kubadilisha kiwango chako cha matumizi ya dawa hii kabla ya kuongea nao.

Je, Naweza Kutumia nelfinavir Na Dawa Nyingine?

- inaweza kuleta madhara kadhaa ikitumiwa pamoja na dawa nyingine. Ni muhimu kumweleza daktari wako au mfamasia wako juu ya dawa nyingine zote ulizoandikiwa na unazotumia, (ikiwa ni pamoja na vitamini na dawa za mitishamba). Nelfinavir isitumike wakati mmoja na: Halcion (triazolam), Versed (midazolam), Hismanal (astemizole), Seldane (terfenadine), Prepulside (cisapride), Cordarone (amiodarone), Quinidine, Rifampin na dawa za kutibu maumivu makali ya mara kwa mara ya kichwa – migraine (mfano Ergomar, Cafergot).
- Nelfinavir huweza punguza utendaji na nguvu za dawa za uzazi wa majira. Njia nyingine ya uzazi wa majira kama vile matumizi ya kondom za latex itahitajika kutumika kama unatumia Nelfinavir.

Je Naweza Kutumia NELFINAVIR Na Pombe Au Dawa Za Mitaani?

- Unashauriwa kupunguza unywaji wa pombe kama unatumia NELFINAVIR. huweza kuingiliana kiutendaji na baadhi ya dawa zako. Usiruke au kuacha kutumia dawa zako kama ulivyoelekezwa kwa kuwa unataka kunywa pombe.
- inaweza kuingiliana kiutendaji wa kazi na madawa ya mitaani. Ongea na daktari wako au mfamasia kama unatumia dawa za mitaani ili waweze kukushauri jinsi ya kujikinga.

Je, Naweza Kutumia nelfinavir Kama Ni Mjamzito Au Nanyonyesha?

- Kama u mjamzito na unataka kutumia nelfinavir, tafadhali pata ushauri kutoka kwa daktari wako.
- Kwa kuwa vijidudu vya maambukizi ya ukimwi huweza kuambukizwa kwa kunyonyesha, wanawake wenye mambukizi ya vijidudu vya ukimwi hawashauriwi kunyonyesha.

Natakiwa Kujihadhari Vipi Zaidi Ninapotumia nelfinavir?

- Timiza mihadi na daktari wako kwa ajili ya vipimo vya damu ili kuchunguza kama ini na figo zako zinafanya kazi vizuri, viwango cha sukari, lehemu - cholesterol na triglyceride kama vipo vya kawaida.
- Hakikisha una dawa za kutosha kuendelea na matibabu yako.
- Nelfinavir haiui vijidudu vya maambukizi ya ukimwi au kutibu ukimwi. Pia haizui kusambaa au kuambukiza kwa vijidudu vya maambukizi ya ukimwi, hivyo tafadhali jaribu kuwa mwangalifu na kutumia kinga zihitajikazo unapotaka kukutana kimwili na mtu mwingine (tumia kondom) au kama unatumia madwa ya kulevya (tumia mabomba na sindano mpya na safi).

Shirika la kubadilishana maelezo juu matibabu ya ukimwi Kanada (The Canadian AIDS Treatment Information Exchange – CATIE) na Shirikisho la waafrika katika kupigana na ukimwi (Africans in Partnership Against AIDS - APAA) kwa nia nzuri kabisa wanatoa maelezo kwa watu wanaoishi na maambukizi ya vijidudu vya ukimwi/Ukimwi ambao wangependa kutawala afya zao wenyewe kwa kushirikiana na wataalamu wa afya wanaowapatia matibabu. Hata hivyo, maelezo haya yanayochapishwa au kutolewa na CATIE au APAA hayawezi kuchukuliwa kama ushauri wa kiafya. Hatushauri au kusisitiza juu ya tiba moja juu ya nyingine. Hivyo tunawashauri watumiaji ya maelezo yetu kupitia maelezo ya matibabu mengine yanayotolewa na vyanzo mbalimbali kwa upeo mkubwa iwezekanavyo. Tunawashauri watumiaji wa maelezo haya na kusisitiza kuwa ni muhimu kushauriana na wataalamu ya afya na tiba waliohitimu mafunzo yao kabla ya kuamua, kutumia au kuanza jambo lolote juu ya matibabu.

Vile vile, hatuthibitishi au kudhamini ukweli au ufarisi na ujuzi wa maelezo yanayochapishwa au kupatikana kutoka CATIE au APAA. Watumiaji wanaotumia au kutegemea maelezo haya wanafanya hivyo kwa kuthubutu wenyewe na matokeo yake yakiwa mabaya yatakuwa juu yao. Si CATIE wala APAA, au Wizara ya Afya Kanada, au wafanyakazi wao, wakurugenzi, maafisa au watu wanaojitolea wataweza kuhusishwa na uharibifu wa aina yeyote unaoweza kutokea kwa kutumia vizuri au vibaya maelezo haya. Mawazo na maelezo yaliyotolewa hapa au kwenye nakala yeyote au ilani/tangazo lolote.

Copyright: This Fact Sheet is made available through a collaboration between Africans in Partnership Against AIDS (APAA), Asian Community AIDS Services (ACAS) and the Canadian AIDS Treatment Information Exchange (CATIE). Original content developed by ACAS, 2001. Translation into Swahili and Hausa by APAA, 2004.

This information is also available in Chinese, Tagalog and Vietnamese

www.acas.org

Funding has been provided by Health Canada, under the Canadian Strategy on HIV/AIDS

Supported by an unrestricted educational grant from GlaxoSmithKline in partnership with Shire BioChem